

Felles klagenemnd for behandling av klagesaker etter lov om universiteter og høyskoler § 3-7 (8), § 4-7 til § 4-10 og § 7-9

Osloadvokatene AS
Att: Svein Wennevik
Postboks 8913 St.Olavsplass
0028 Oslo

Handelshøyskolen BI
v/ Nemnd for studentsaker
0442 Oslo

Bergen, 22.05.2024
Deres ref.: 51756
Vår ref.: 24/02644 (122/2023)

Unntatt offentligheten etter offl. § 13 første ledd, jf. fvl. § 13 første ledd

SAK NR. 122/2023: VEDTAK FATTET AV FELLES KLAGENEMND I SAK OM ANNULLERING OG UTESTENGING PÅ GRUNN AV FUSK

Det vises til vedtak fattet av klagenemnda ved Handelshøyskolen BI, heretter forkortelse BI, i sak F124-22, som ble påklaget til Felles klagenemnd.

Saken er tidligere behandlet av Felles klagenemnd i møte 01.06.2023, der vedtaket i underinstansen ble stadfestet.

Bakgrunnen for den nye behandlingen er at Kunnskapsdepartementet i brev av 08.11.2023 har uttalt at enkelte vedtak i Felles klagenemnd (nemnda) gjort i perioden 01.04.2022 til 22.09.2023, er ugyldige på grunn av at tidligere leder for klagenemnda og to studentrepresentanter (et medlem og et varamedlem) i denne perioden var ugyldig oppnevnt, og at disse sakene må behandles på nytt. Dette gjelder vedtak, der nemnda ikke ville ha vært vedtaksfør uten at noen av de ugyldige oppnevnte medlemmene deltok, og saker der det var dissens i nemndas opprinnelige behandling og stemmen til noen av de ugyldige oppnevnte medlemmene var avgjørende for innholdet i vedtaket.

Felles klagenemnd ville ikke ha vært vedtaksfør under behandling av saken i møtet 01.06.2023, uten at leder var til stede, jf. § 3 i Forskrift om felles klagenemnd for behandling av klagesaker etter lov om universitet og høyskoler. Vedtaket er derfor ugyldig, og det må treffes nytt vedtak.

Felles klagenemnd har på denne bakgrunn besluttet å behandle klagerens sak 23/00326 (122/2023) på nytt med ny nemndssammensetning, jf. forvaltningsloven § 35 første ledd

HK-dir – Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse

Postboks 1093, 5809 Bergen post@hkdir.no

bokstav c. Klageren ble i brev 22.02.2024 informert om at Felles klagenemnd ville gjøre en fornyet behandling av klagesaken med ny nemndssammensetning våren 2024.

Felles klagenemnd med riktig sammensetning, behandlet saken under møte 30.04.2024. Tidligere vedtak fattet av Felles klagenemnd ble opphevet. Vedtak fattet av klagenemnda ved BI ble stadfestet.

FELLES KLAGENEMND BEMERKER

Felles klagenemnd er rett klageinstans i saker om annullering og utestenging, jf. forskrift nr. 1192 om Felles klagenemnd for behandling av klagesaker etter lov om universiteter og høyskoler (uhl.) § 3-7 (8), § 4-7 til § 4-10 og § 7-9, fastsatt av Kunnskapsdepartementet 10.10.2005. Felles klagenemnd kan som klageinstans prøve alle sider av saken, jf. forvaltningsloven § 34 andre ledd.

Habilitet

Av de medlemmene i Felles klagenemnd som deltar i behandlingen av omgjøringsaken, deltok Fredrik Boksasp, Liv Sandvik og Frode Randal i den tidligere behandlingen av saken.

På grunn av den medieoppmerksomheten som har vært omkring Felles Klagenemnd sitt arbeid, har Felles Klagenemnd vurdert om disse medlemmers deltakelse i den tidligere behandlingen av saken, er et særegent forhold som er egnet til å svekke medlemmenes upartiskhet, og derfor medfører at medlemmene er inhabile i behandlingen av omgjøringsaker, jf. fv1. § 6 annet ledd. Felles klagenemnd har avgjort habilitetsspørsmålet etter fv1. § 8, og har kommet til at nemndas medlemmer er habile i vurderingen av omgjøringsaken.

I vurderingen av habilitetsspørsmålet har nemnda vektlagt at det rettslige utgangspunktet er at tidligere deltakelse i behandlingen av en sak som tas opp til ny behandling av det samme organet, ikke fører til inhabilitet. Nemnda er et kollegialt organ der hvert medlem har ansvaret for å gjøre seg opp en selvstendig mening om sakene og det må kunne forutsettes at de også ved den nye behandlingen foretar en objektiv og saklig vurdering. Nemndsmedlemmene er utnevnt fordi de har den kompetanse og bakgrunn som kreves etter forskrift om felles klagenemnd § 2 annet ledd.

De forhold som har skapt medieoppmerksomhet og har ført til at saken må behandles på nytt, knytter seg ikke til noen av de nåværende medlemmene av Felles klagenemnd, men til at tidligere leder og to studentmedlemmer var oppnevnt i strid med forskriften.

Medlemmene har ingen egeninteresse i utfallet av saken. De aktuelle medlemmene vurderer ikke seg selv som inhabile i saken.

Kunnskapsdepartementet har i brev til Felles Klagenemnd datert 5. januar 2024, også gitt uttrykk for at departementet ser det som klart at deltakelse i den tidligere behandlingen av et vedtak som er oppe til ny behandling, ikke fører til inhabilitet, med mindre det foreligger særlige forhold i den enkelte sak.

Det enkelte medlem har ansvaret for å vurdere om det foreligger særlige forhold som kan føre til inhabilitet. Ingen av de aktuelle medlemmene har gitt uttrykk for at det foreligger slike forhold.

Sakens bakgrunn

Klageren er [REDACTED], representert ved advokat Svein Wennevik. Saken gjelder mistanke om fusk ved innlevering av eksamen i emnet [REDACTED], høsten 2022. Eksamen var en skriftlig innlevering, som telte 100 prosent av karakteren i emnet.

I forbindelse med sensur ble det oppdaget tekstlikhet mellom klagerens besvarelse og en besvarelse klageren hadde innlevert i et tidligere fag. Ouriginalrapporten viste 39 prosent tekstlikhet opp mot klagerens besvarelse i emnet [REDACTED] innlevert i [REDACTED].

Sensor varslet 04.11.2022 om at det var mistanke om plagiat/selvplagiat på bakgrunn av plagiatkontrollen. Sensor viste til at hele avsnitt var tatt direkte eller tilnærmet direkte fra en tidligere innlevert besvarelse. Sensor bemerket at studentene, som del av deres praksisrapport, ble bedt om å [REDACTED]. Avsnittene med tekstlikhet var funnet i sistnevnte del av klagers besvarelse.

Klageren innga en skriftlig uttalelse 08.11.2022, og anførte at h[un] ikke hadde kopiert fra sin tidligere besvarelse. Klageren forklarte at h[un] under sitt praksisopphold jobbet med et prosjekt som hadde et tema som også hadde vært gjennomgående i [REDACTED]. Hovedparten av artiklene i emnet omhandlet samme tema. I utarbeidelsen av rapporten som ble innlevert høsten 2022 hadde h[un] brukt mange av de samme artiklene i teoridelen, da disse i stor grad kunne regnes som grunnforskning innen området. Klageren anvendte denne teorien under prosjektet h[un] gjennomførte i praksis, og dette gjorde det naturlig å skrive om den samme forskningen og artiklene i rapporten. Klageren hadde ikke tidligere hatt kjennskap til forskriften om fusk. H[un] hadde noe kjennskap til reglene om selvplagiat, men ikke inngående kjennskap.

BIs sentrale studieadministrasjon viste i sammendrag datert 10.11.2022 til at en sammenligning av besvarelsene viste at det var store likheter i metoddelen, og at klageren hadde gjenbrukt store deler av kildelisten fra den tidligere besvarelsen. Studieadministrasjonen mente at tekstlikhetene var så store at det ikke kun kom fra bruk av samme pensum. Klageren hadde i stor grad benyttet de samme kildene som ved den tidligere besvarelsen, og trukket frem de samme sitatene fra disse. Studieadministrasjonen fant at det ikke var sannsynlig at klageren ville ha brukt akkurat de samme sitatene, i samme kontekst, og skrevet på en så lik måte, uten at det var kopiert fra den tidligere besvarelsen.

Advokat Dalvang innga partsinnlegg på klagerens vegne 30.11.2022. Han anførte at forholdet ikke kunne anses som selvplagiat. Det ble vist til at klageren hadde brukt egne bearbejdede notater og sammendrag ved utarbeidelsen av besvarelsen. Forholdet var derfor gjenbruk av egne notater, og ikke kopiering av egen tidligere besvarelse. Det ble vist til at tekstsammenfallet omfattet sitater og parafrasering med korrekte kildehenvisninger i løpende tekst og litteraturliste. Det ble anført at gjenbruk av parafraserte sitater ikke kunne anses som fusk. Klageren hadde ikke tilført innholdet en egenart som originalkilden ikke hadde. Språket var akademisk og faglig, med begrensninger i forhold til muligheten for litterær utfoldelse. Det var heller ikke å anse som fusk å gjenbruke artikler og kilder, når disse var de eneste og mest relevante kildene på området. Klageren hadde hatt god tid til å skrive besvarelsen, og det forelå ikke tidspress som skulle tilsi at h[un] derfor valgte de samme kildene. Det ble anført at dersom nemnda fant at det objektive vilkåret var oppfylt, var skyldgraden kun simpel uaktsomhet. Tekstsammenfallet var mot lovlige, og korrekt anvendte, kilder. Da temaet hadde

vært det samme som ved den tidligere innleverte besvarelsen, var det naturlig at klageren tok utgangspunkt i egne sammendrag av de samme kildene. Subsidiært ble det anført at klager høyst hadde opptrådt grovt uaktsomt fordi klageren ikke hadde forstått at h[redacted] hadde lagt seg for nær opp til den tidligere besvarelsen ved utarbeidelsen av praksisrapporten. Videre anførte advokaten at BI ikke hadde foretatt en tilstrekkelig vurdering av tekstsammenfallet opp mot primærkildene. Det ble avslutningsvis anført at det forelå flere forhold som tilsa en nedsatt reaksjon. Alvorlighetsgraden for fuskehandlingen var mindre, det var snakk om en rapport med vurdering godkjent/ikke godkjent, og en eventuell utestengelse ville ramme en tredjepart. Klageren hadde allerede startet arbeid sammen med en medstudent til [redacted]. Dersom nemnda fant at vilkårene var oppfylt var annullering tilstrekkelig.

Klagenemnda ved BI behandlet saken i møte 08.12.2022. De fant at klageren hadde fusket forsettlig ved innlevering av eksamen i [redacted]. Nemnda la i sin vurdering avgjørende vekt på omfanget av tekstligheten og den manglende kildehenvisningen. Nemnda fant det godtgjort at deler av besvarelsen bestod av selvplagierte materiale ved at det var benyttet tekst fra egen tidligere innlevert besvarelse som det ikke var henvist til. Lik tekst var ikke markert som sitat. Nemnda fattet vedtak om annullering og utestenging i ett semester, herunder vårsemesteret 2023. Nemnda viste til at selvplagiat etter deres praksis ble sanksjonert mildere enn plagiat fra andre. Deres vurdering var at ett semester utestengelse var en forholdsmessig reaksjon.

Advokat Dalvang fremsatte klage 29.12.2022, og viste til tidligere anførsler. Det ble i tillegg anført at dersom Felles klagenemnd fant at det objektive vilkåret var oppfylt, men at forholdet var grovt uaktsomt, så var riktig reaksjon at utestengelse frafalt i sin helhet.

Advokat Wennevik meldte 09.01.2023 om advokatbytte i saken. Han viste til at klageren ikke ville kunne levere endelig [redacted] før juli [redacted] og at et vedtak om utestengelse våren 2023 derfor ville ramme h[redacted] urimelig hardt. H[redacted] ville i realiteten bli utestengt i en lengre periode enn det som var rimelig og nødvendig, da det ville medføre forsinkelse i studieprogresjon på minimum ett år. En utestengelse ville også ramme en medstudent som klageren har samarbeidet med om [redacted] som var planlagt levert våren [redacted]. Medstudenten måtte som en konsekvens avslutte samarbeidet og søke om omgjøring til individuell [redacted]. Han opplyste at det ikke var sikkert at søknaden ville bli godkjent.

Klagenemnda ved BI vurderte klagen 20.01.2023, men fant ikke at det fremkom nye opplysninger som medførte at vedtaket skulle omgjøres. Klagenemnda opprettholdt sitt tidligere vedtak. Saken er deretter oversendt Felles klagenemnd for videre behandling.

Saken står for Felles klagenemnd slik den har gjort tidligere for underinstansen. Det vises til sakens dokumenter.

Rettslig grunnlag

Vilkårene for annullering på grunn av fusk følger av uhl. § 4-7 første ledd bokstav b. Vilkårene for utestenging gjelder tilsvarende, jf. § 4-8 tredje ledd.

I forarbeidene til lov om universiteter og høyskoler av 2005, fremgår det i merknadene til §§ 4-7 og 4-8 at bestemmelsene er en videreføring av §§ 42 og 54 i den gamle universitets- og høyskoleloven, og privathøyskoleloven §§ 10e og 10i, jf. Ot.prp. nr. 79 (2003-2004) kap. 12. Dette innebærer at rettskilder til den tidligere loven fortsatt kan være relevante.

Bestemmelsen i uhl. § 4-7 første ledd bokstav b omfatter fusk på «eksamen eller prøve, eller under gjennomføringen av vedkommende kurs», jf. § 4-8 tredje ledd. Klagerens eksamen er omfattet av bestemmelsene.

Videre må to kumulative vilkår være oppfylt. For det første må det rent objektivt foreligge fusk eller forsøk på fusk. For det andre må det foreligge subjektiv skyld. Studenten må ha handlet forsettlig eller grovt uaktsomt, jf. uhl. § 4-8 tredje ledd og § 4-7 første ledd bokstav b.

Objektivt vilkår

Det første spørsmålet Felles klagenemnd skal ta stilling til er om forholdet objektivt sett er fusk.

Departementet har uttalt seg nærmere om meningsinnholdet i fuskebegrepet i Ot.prp. nr. 40 (2001-2002) punkt 12.1.10 på side 54, hvor det blant annet heter:

Departementet legger til grunn at det er å anse som fusk når en student har ulovlige hjelpemidler tilgjengelige under en eksamen eller på andre måter handler i strid med eksamensreglementet eller regler om kildebruk.

Det følger av forskrift om opptak, studier og eksamen ved BI § 5-15 hva som skal anses som fusk:

§ 5-15. Fusk

(1) Regler om fusk til eksamen, herunder om reaksjoner og saksbehandling, reguleres av universitets- og høyskoleloven § 4-7, § 4-8 og § 4-11. Om medvirkning til fusk, se denne forskriften § 1-3 (2).

(2) For Handelshøyskolen BI gjelder i tillegg følgende bestemmelser:

a. Som fusk regnes brudd på bestemmelsene som fremgår i kapittel 5 i denne forskrift eller bestemmelser gitt i medhold av denne, samt andre uredelige handlinger eller forhold som tar sikte på å gi kandidaten et uberettiget fortrinn ved vurderingen. Også handlinger som på andre måter medfører at kandidatens kunnskaper og ferdigheter ikke blir prøvet og vurdert på en upartisk og faglig betryggende måte, blir betraktet som fusk. Endelig regnes det som fusk når kandidaten har fått kjennskap til eksamensoppgaver før eksamen starter, eller har manipulert eksamensbesvarelsen etter at den er levert.

b. Fuskereglene i denne forskrift gjelder også for opplæringsdelen for ph.d.-kandidater. I tillegg gjelder særskilte regler i egen forskrift om ph.d. ved Handelshøyskolen BI.

(3) Hovedområder som betraktes som fusk er: Bruk av eller tilgang til ulovlige hjelpemidler, ulovlig samarbeid mellom enkeltpersoner eller grupper, plagiat, selvplagiat og manglende eller feilaktig kildebruk slik at teksten fremstår som kandidatens egen

...

Felles klagenemnd har funnet det bevist at forholdet objektivt sett er fusk. I vurderingen av det objektive vilkåret har Felles klagenemnd lagt vesentlig vekt på Ouriginalrapporten, sensors varsel datert 04.11.2022 og studieadministrasjonens sammendrag datert 10.11.2022, hvor tekstlikhetene som er avdekket mellom klagerens besvarelse og klagerens tidligere innleverte besvarelse fremkommer. Nemnda viser til at det foreligger en betydelig grad av tekstlikhet, hvor det er flere avsnitt med lik tekst med klagers tidligere innleverte besvarelse. Klageren har ikke henvist til egen tidligere besvarelse. Lik tekst er ikke markert som sitat.

Felles klagenemnd peker på at når studenten gjenbraker sitt tidligere arbeid, uten å opplyse om det, vil ikke eksamensoppgaven utgjøre et selvstendig arbeid i prøvingssituasjonen. Dermed kan det heller ikke foretas en faglig betryggende evaluering av kunnskap og ferdigheter, fordi et selvstendig produkt utarbeidet nettopp i prøvingssituasjonen er det som skal vurderes.

Felles klagenemnd har merket seg diskusjonen om gjenbruk av egen tekst er fusk og dom fra Borgarting lagmannsrett som kjenner et tidligere vedtak i Felles klagenemnd om gjenbruk av

tekst fra egen oppgave ugyldig. Dommen er ikke rettskraftig, og saken skal behandles i Høyesterett. Også Borgarting lagmannsrett legger til grunn at gjenbruk av tidligere besvarelse vil kunne være fusk, men fant ut fra omfanget og arten av den gjenbrukte teksten i det konkrete tilfellet, at det ikke kunne regnes som fusk. Det var også lagt vekt på at det dreide seg om gjenbruk av tekst fra en oppgave som ikke var bestått. Nemnda vurderer det slik at gjenbruk av den tidligere teksten i dette tilfellet har et slikt omfang og er av en slik art, at spørsmålet om vekten av de momentene lagmannsretten bygde på, ikke kommer på spissen i denne saken.

Nemnda har merket seg anførselen om at likhetene kommer av bruk av samme kilder og egne notater, og at det er naturlig at det oppstår likheter ved besvarelser med samme tema. Nemnda bemerker at det ikke er usannsynlig at ulike besvarelser med samme tema og samme kilder vil ha noen likheter. Likevel vurderer nemnda at likhetene som er avdekket mellom klagerens besvarelse og egen tidligere innleverte besvarelse ikke alene kan tilskrives dette, og viser til det som fremkommer ovenfor i nevnte bevis om likhetens omfang og art.

Felles klagenemnd har kommet til at det objektive vilkåret for fusk er oppfylt, jf. forskrift om opptak, studier og eksamen ved BI § 5-15.

Subjektivt vilkår

Det neste spørsmålet Felles klagenemnd skal ta stilling til er om vilkåret forsett eller grov uaktsomhet (skyldkravet) er oppfylt.

Forsett foreligger i de tilfeller hvor en person har foretatt en bevisst handling. Dette innebærer at klageren må ha vært klar over den faktiske handlingen som medførte at det objektive fuskevilkåret er oppfylt.

Det er ikke krav om hensikt om fusk for å oppfylle kravet til forsettlig utført fuskehandling.

Kravet til forsett omfatter heller ikke kunnskap om hvorvidt handlingen er ulovlig eller ikke.

Felles klagenemnd finner det bevist at klageren har fusket forsettlig i forbindelse med innleveringen av eksamen.

I vurderingen av vilkåret om skyld legger nemnda vesentlig vekt på arten og omfanget av tekstlikheten som er avdekket mellom klagerens besvarelse og klagerens tidligere innleverte besvarelse. De objektive funnene underbygger klagers subjektive skyld. For nemnda fremstår det klart at klageren har vært bevisst på bruken av eget tidligere innlevert arbeid uten henvisning.

Felles klagenemnd finner at klageren har opptrådt forsettlig.

De subjektive og objektive vilkårene for fusk er oppfylt, og det skal fastsettes en reaksjon.

Reaksjon

I henhold til uhl. § 4-7 første ledd og § 4-8 tredje ledd er det hjemmel for annullering og utestenging fra institusjonen, samt tap av retten til å gå opp til eksamen ved andre institusjoner i inntil ett år.

Felles klagenemnd har funnet det bevist at klageren har fusket forsettlig i forbindelse med innlevering av eksamen i [REDACTED].

Etter retts- og forvaltningspraksis er den normale reaksjonen ved forsettlig fusk annullering og utestenging i to semestre uavhengig av størrelsen på den aktuelle eksamen, prøve eller kurs. I reaksjonspraksis er det heller ikke gjort et skille mellom fusk ved gjenbruk av eget materiale eller bruk av andres tekst.

Forsettlig fusk innebærer et grovt tillitsbrudd, og både allmennpreventive og individualpreventive hensyn tilsier at det må reageres strengt. Ved vurderingen er det vektlagt at klager er på [REDACTED] og at omfanget av tekstlikhetene som er avdekket uten henvisning er stor.

Klagenemnda ved BI har fattet vedtak om annullering av klagerens eksamen og utestenging vårsemesteret 2023. Fravikelsen fra praksis begrunnes med at klagenemnda ved BI sin egen praksis har vært at selvplagiater sanksjoneres mildere. Begrunnelsen er ikke i tråd med praksis fra Felles klagenemnd.

Felles klagenemnd har merket seg anførselen om at en utestenging vil ramme klageren uforholdsmessig hardt, da dette medfører forsinket studieprogresjon. Nemnda mener imidlertid at dette er en påregnelig følge av fuskehandlingen.

Nemnda har videre også merket seg anførselen om at en utestengelse vil ramme en medstudent som klageren skulle skrive [REDACTED] med. Slike forhold kan etter nemndas syn ikke vektlegges som formildende ved reaksjonsfastsettelsen. Felles klagenemnd legger til grunn at institusjonen ivaretar eventuelle tredjeparter som rammes av at medstudenten fusker i henhold til gjeldende regler.

Felles klagenemnd har merket seg at den samlede saksbehandlingstiden – ved underinstansen og til saken ble behandlet første gang av klageinstansen – er på til sammen 6 måneder. Nemnda vurderer at dette ikke har vært for lang saksbehandlingstid.

Felles klagenemnd har etablert en praksis for at lang samlet saksbehandlingstid før klagenemnda tar stilling til saken, kan føre til nedsatt reaksjon. Bakgrunnen for dette er at lang ventetid på å få en avklaring, kan utgjøre en ekstra belastning for klageren. Nemnda har på denne bakgrunn vurdert om det skal ha betydning for reaksjonsfastsettelsen at saken nå gjenopptas ca. 11 måneder etter at Felles klagenemnd behandlet saken første gang. Nemnda har kommet til at det ikke er grunnlag for nedsettelse av reaksjonen i tilfeller der en kommer til at nemndas første vedtak var innholdsmessig riktig. Klageren har da fått en avklaring ved det første vedtaket, og det forhold at saken senere gjenopptas på grunn av at Felles klagenemnd ikke var vedtaksfør ved første gangs behandling, utgjør etter nemndas vurdering ikke en slik tilleggslastning at det tas hensyn til ved reaksjonsfastsettelsen.

Felles klagenemnd bemerker at praksisen ved saker om forsettlig fusk er annullering og utestenging i to semestre uavhengig av fuskehandlingen, og mener at dette i utgangspunktet ville vært en riktig reaksjon i saken. Felles klagenemnd stadfester reaksjonen fastsatt av klagenemnda ved BI, og mener at reaksjonen i alle fall ikke er for streng.

Vedtaket er etter ny behandling i samsvar med det Felles klagenemnd kom til i vedtak fattet 01.06.2023, men siden dette vedtaket er ugyldig på grunn av feil sammensetning av nemnda,

opphever Felles klagenemnd dette vedtaket og treffer nytt vedtak, jf. forvaltningsloven § 35 første ledd bokstav c.

VEDTAK

Vilkårene i uhl. § 4-7 første ledd bokstav b og § 4-8 tredje ledd er oppfylt. Felles klagenemnd bestående av Ernst Nordtveit, Fredrik Boksasp, Liv Sandvik, Frode Randal, Amina Louise Persen og Nils Herman Lien Håre har fattet slikt enstemmig

v e d t a k:

1. Vedtak fattet av Felles klagenemnd 01.06.2023, oppheves.
2. Vedtak fattet av underinstansen i sak F124-22 om annullering og utestenging i ett semester, stadfestes.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages.

Ernst Nordtveit
leder for Felles klagenemnd

Klagenemndas vedtak kan bringes inn for prøving ved tingretten. Slikt søksmål må reises innen tre måneder etter at endelig vedtak foreligger. Søksmålsfristen beregnes fra 27.05.2024. Institusjonen dekker alle omkostninger ved søksmålet i første rettsinstans, herunder også honorar til saksøkers advokat etter offentlig salærsats, jf. uhl. § 4-11 og § 4-8 femte ledd.

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen fysisk signatur.